

9.2.2024
KaivNro 1517
Tukes 11206/10.03.07/2023

KAIVOSPIIRIN LAKKAUTTAMINEN

Kaivoslaki (621/2011) 40 §

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukesin) laatima yhteenveto

Kaivospiirin haltija

Belvedere Mining Oy:n konkurssipesä
(y-tunnus : 2735251-6)
Pekka Jaatinen
Asianajotoimisto Castrén & Snellman Oy
PL 233 (Eteläesplanadi 14)
00131 Helsinki

Lisätietoja antaa: Pekka Jaatinen, puh. 0400-403478

Kaivospiiri

Hitura (KaivNro 1517)

Sijainti

Nivala (kaivospiirin kartta on esitetty liitteessä 1)

Kuulemisen peruste ja asian vireilletulo

7.6.2017 Belvedere Mining Oy:n konkurssipesälle annetulla päätöksellä (joka sai lainvoiman 19.6.2018) Hituran kaivospiirin kaivosoikeus peruutettiin.

Päätös johti myös tuolloin vireillä olleen kaivospiiritoimituksen raukeamiseen (kaivospiirimääräys 17.12.2012) Hituran kaivospiirin laajentamiseksi.

Päätöksessä (7.6.2017) todetun mukaisesti kaivosluvan peruuttaminen johtaa kaivospiirin lopettamista koskevien toimenpiteiden aloittamiseen kaivoslain 15 luvun mukaisesti.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto ei ole kuitenkaan voinut heti kaivosluvan peruuttamispäätöksen jälkeen aloittaa kaivospiirin lakkauttamiseen liittyvää prosessia, koska kaivospiiriä ei voi yleensä lakkauttaa ennen kuin kaivospiirin ympäristöön liittyvien tarvittavien jälkihoitotöiden tarve on luotettavasti määritetty tai ne ovat pääosin tai kokonaan valmistuneet. Jälkihoitotöitä,

kaivospiirin vesienkäsittelyä ja jälkihoitoa on tehty Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen johdolla ja valvonnassa.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston käsityksen mukaan jälkihoitotyöt ovat pääosin saatu päätökseen, joten Turvallisuus- ja kemikaalivirasto kaivosviranomaisena on 17.10.2023 laittanut vireille Hituran kaivospiirin lakkauttamisen ja on 30.10.2023 pyytänyt Belvedere Mining Oy:n konkurssipesältä selvitystä kaivospiirin nykytilanteesta, kaivospiirin kiinteistö- ja maanomistajatiedoista sekä tietoja muista mahdollisista asianosaisista.

Kaivospiirin alue

Hituran kaivospiiri sijaitsee Nivalan kunnan alueella ja koskee liitteessä 2 esitettyjä kiinteistöjä. Moni kiinteistö sijoittuu vain osittain kaivospiirin alueelle.

Lakkautettavan Hituran kaivospiirin kokonaispinta-ala on noin 329,96 hehtaaria.

Kaivosmineraali

Nikkeli

Kaivospiirin nykytilanne ja alueella tehdyt työt

Belvedere Mining Oy:n konkurssipesän antama selvitys kaivospiirin nykytilanteesta on esitetty liitteessä 3.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston katselmus Hituran kaivospiirillä

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on suorittanut viimeisten vuosien aikana useita katselmuksia kaivospiirillä. Seuraavassa on esitetty päivitys 22.9.2021 pidetyn katselmuksen muistiosta.

1. Rikastamorakennus

Rikastamorakennus tullaan myymään ulkopuoliselle taholle lähiaikoina.

2. Best-halli ja rikastevarasto

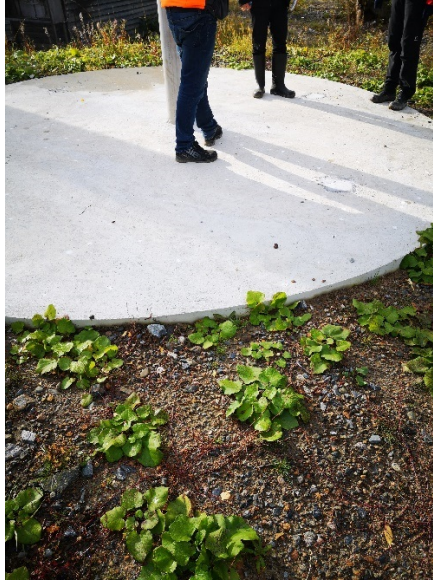
Best-halli ja rikastevarasto tullaan myymään ulkopuoliselle taholle lähiaikoina.

3. PIMA-selvitys

Ramboll teki lisäselvityksen rikastamorakennuksen lattiatason alapuolisten maiden osalta ja maat viedään ensin tilapäisesti rikastevarastoon ja edelleen Kuopion Fortumin toimipaikalle.

4. Kolmijalka

Kolmijalan alue on saatettu yleisen turvallisuuden edellyttämään kuntoon purkamalla siitä ylimääräiset rakenteet, poistamalla tikkaat ja valamalla 236 metriä syvän tutkimuskuilun päälle 20 cm paksu betonikansi.

Kuva 1. Kolmijalan tutkimuskuilun päälle valettu betonikansi.

Kolmijalan alueen muut rakennelmat puretaan pois myöhemmin.

Kolmijalka jää alueelle muistomeriksi.

5. Muuntamo

Muuntamo on purettu, mutta alue vaatii vielä siistimistä.

6. Murskaamoalue

Murskaamoalueen rakennelmat on purettu ja välikasan syöttimet poistettu. Välikasan kanaali ja syötinaukot (4 kpl) on täytetty. Syöttimet (7 kpl) ovat edelleen kanaalissa. Syötinaukot on tukittu 20 cm paksulla betonivalukannella.

7. Avolouhos

Avolouhos ja sortumavaaralliset alueet on aidattu ja varoituskyltein merkitty. Avolouhoksessa on vettä. Aidatun alueen sisällä ollut betoniasema on purettu ja vinotunnelin suuaukko tukittu. Vinotunnelin suuaukko on veden alla.

Aidatun alueen sisäpuolelle on jäänyt tuuletusaseman ilmanvaihtonousu, näyttöottoaukko halkaisijaltaan 20 cm. Veden noustessa Kalajoen pinnantasoon, tämäkin jää vedenalle 10-15 m:n syvyyteen.

Avolouhoksen hiekkavallit sortuvat avolouhokseen ainakin niin kauan, kunnes louhoksen vedenousu loppuu.

Avolouhos on yleisen turvallisuuden edellyttämässä kunnossa. Sortumavaarasta johtuen aidatun alueen sisäpuolelle meneminen on kielletty.

Kuva 2. Avolouhoksen ympärillä olevaa aitaa ja portti.

8. Kairasydänvarastoalue

Edustavat kairasydämet on toimitettu GTK:lle Lopelle. Alueella on tuhottavaksi tarkoitettuja kairasydämiä laatikoineen. Kairasydämet ja laatikot tulee viedä alueelta pois ja alue tulee siistiä.

9. Kiillegneissi- ja serpentiiniikkasat (= sivukivien läjitysalueet)

Alueet on maisemoitu. Kasojen päällä varoitetaan putoamisvaarasta. Putoamisvaarasta ilmoitetaan myös kasoille johtavien teiden lähtöpaikalla. Pääsyä sivukivialueiden laeille ei ainakaan toistaiseksi ole suunnitelmissa rajoittaa tulevaisuudessa.

10. Saven ja moreenin läjitysalue (avolouhoksen maanpoiston ainekset)

Läjitysalue on yleisen turvallisuuden edellyttämässä kunnossa.

11. Muut savenottoalueet

Savenottoalueet ovat täyttyneet vedellä, eivätkä ne aiheuta vaaraa yleiselle turvallisuudelle.

12. Malmtien portti

Malmtien portti on lukittu ja sulkee pääsyn ajoneuvoilla sivukivien läjitysalueille.

13. Orican räjähdesarasto

Räjähdesarasto on luvitettu ja käytössä. Kulku varastolle on sallittu Malmtien kautta.

14. Rikastushiekka-alueet

Alueille johtavat tiet on suljettu lukituilla puomeilla (5 kpl). Rikastushiekka-alueet ovat yleisen turvallisuuden edellyttämässä kunnossa. Rikastushiekka-alueella ei saa kasvaa puustoa pintarakenteiden säilyttämiseksi.

Kuva 3. Rikastushiekka-aluetta.

15. Rikastushiekka-alueille maantien yli johtava terässilta

Yleisen tien yli menevä terässilta on poistettu.

16. Vesienkäsittelyalue ja geotuubit

Geotuubialue asfaltoitiin vedenpitävällä asfaltilla. Geotuubien vesienkäsittelysakat toimitetaan Kuopioon Fortumin toimipaikalle. Vesienkäsittelylaitos tulee olemaan käytössä jatkossakin.

Kuva 4. Vesienkäsittelylaitos.

Asianosaiset

Asianosaisia ovat kaivospiirin maanomistajat. Kaivospiirin haltija on määrittänyt muiksi asianosaisiksi kaivospiirin rajanaapurikiinteistöjen maanomistajat.

Lopputarkastus

Kaivoslain 146 §:n mukaan saatuaan 145 §:ssä tarkoitetun ilmoituksen kaivosviranomaisen on järjestettävä lopputarkastus, jollei sitä ole pidettävä ilmeisen tarpeettomana. Lopputarkastuksessa on todettava, ovatko 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet olennaisilta osin tehty, sekä arvioitava yleisten ja yksityisten etujen turvaamisen kannalta välttämättömät seikat.

Kaivostoiminnan lopettamispäätös

Kaivosviranomaisen tulee pyytää kaivostoiminnan harjoittajan selvityksistä ja lopputarkastuksesta laaditusta tarkastuskertomuksesta lausunto noudattaen vastaavasti, mitä 37 §:ssä säädetään kaivoslupahakemuksista pyydettävistä lausunnoista. Asianosaisten kuulemiseen lausuntojen johdosta sovelletaan, mitä 42 §:ssä säädetään.

Kaivosviranomaisen on tehtävä kaivostoiminnan lopettamispäätös, kun 143 §:ssä ja 144 §:n 1 momentissa tarkoitetut toimenpiteet on olennaisilta osin tehty siten kuin yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi on tarpeen.

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksen sisältöön sovelletaan, mitä 56 §:n 1 momentissa säädetään lupapäätöksen sisällöstä. Päätökseen tulee liittää lopputarkastuksesta laadittu tarkastuskertomus.

Kaivostoiminnan lopettamispäätös annetaan noudattaen, mitä 57 §:ssä säädetään lupapäätöksen antamisesta. Päätöksestä tiedotetaan noudattaen, mitä 58 §:ssä säädetään lupapäätöksestä tiedottamisesta.

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksestä tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Kaivoslaki 147 §

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä annettavat määräykset

Kaivostoiminnan lopettamispäätöksessä on annettava yleisten ja yksityisten etujen kannalta tarpeelliset määräykset lopettamistoimenpiteiden täydentämisestä määräajassa, kaivosalueen ja kaivoksen apualueen seurannasta, 144 §:n 2 momentissa tarkoitetuista rakennuksista ja rakennelmista sekä muista yleisten ja yksityisten etujen kannalta välttämättömistä seikoista.

Kaivostoiminnan harjoittajalla on oikeus päästä kaivosalueelle ja kaivoksen apualueelle 1 momentissa tarkoitettujen velvoitteiden toteuttamiseksi.

Päätöksessä on määriteltävä se kaivoksen vaikutusalue, jolla saattaa yleiseen turvallisuuteen tai haitallisten ympäristövaikutusten ehkäisemiseen liittyvistä syistä olla tarpeen rajoittaa maankäyttöä. Kaivosviranomaisen on huolehdittava, että tästä vaikutusalueesta tehdään merkintä kiinteistötietojärjestelmään. Käsiteltäessä kaivoksen vaikutusalueella rakentamis- tai muita hankkeita koskevia lupahakemuksia tulee asiassa toimivaltaisen viranomaisen tarvittaessa pyytää kaivosviranomaiselta lausunto.

Kaivoslaki 148 §

Kaivosalueen hallinnan palautuminen

Kun kaivostoiminnan lopettamispäätös on lainvoimainen, kaivostoiminnan harjoittajan käyttö- ja hallintaoikeus kaivosalueeseen sekä käyttö- ja muu oikeus kaivoksen apualueeseen lakkaavat. Samalla kyseiset alueet palautuvat korvauksetta kiinteistön omistajan haltuun. Kaivoslaki 149 §

Lausuntopyynnöt, asianosaisten kuuleminen ja asiasta tiedottaminen

Tukes pyytää ennen päätöksentekoa asiasta lausunnot Nivalan kunnalta, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta, Kainuun ELY-keskukselta, Pohjois-Pohjanmaan liitolta ja tarvittaessa muussa lainsäädännössä mainituilta tahoilta.

Ennen asian ratkaisemista Tukes varaa asianosaisille tilaisuuden tehdä muistutuksia lupa-asian johdosta. Muille kuin asianosaisille Tukes varaa tilaisuuden ilmaista mielipiteensä lupaa koskevassa asiassa.

Asia annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella Tukesin verkkosivuilla. Tieto kuulutuksesta julkaistaan myös Nivalan kunnan yleisessä tietoverkossa.

Tukes tiedottaa kuulutuksen julkaisemisesta Kaleva -sanomalehdessä.
Kuulutuksesta annetaan erikseen tieto asianosaisille.

Kaivoslaki 37 §, 39 § ja 40 § sekä valtioneuvoston asetus kaivostoiminnasta 25 §

Liitteet

1. Kaivospiirin kartta
2. Kaivospiirin kiinteistöluettelo
3. Belvedere Mining Oy:n konkurssipesän selvitys kaivospiirin nykytilanteesta